

Kære skole/daginstitution

Tak fordi I har booket et besøg i Middelaldercentrets skovområde.

I dette brev finder I kort over området, hvor der er markeret spiseplads, toilet og indgang. Indgangen sker via en jernlåde i den fjerne ende af skoven. Fortsæt forbi Middelaldercentrets hovedindgang og ned i skoven. I skal ind ved låge nr. 2.

Her vil en medarbejder tage imod jer og fortælle lidt om skoven.

Herefter har I 1,5 time på egen hånd.

Vi vil bede jer være opmærksomme på tiden, så vi kan nå at gøre området klart til næste hold.

Toilet og spiseplads er ved administrationen, Ved Hamborgskoven 4.

For enden af hestefolden er opsat nogle borde og bænke, hvor I må spise jeres medbragte madpakker.

Toilet findes i gavlen på den store røde indgangsbygning, lige til venstre for jerntrappen.

Vedhæftet finder I materiale om Teknologiparken (vedhæftet separat), som I kan bruge som udgangspunkt for jeres besøg. Der er ligeledes lavet en infojagt til Den Magiske Skov, som I kan printe ud og give til jeres elever.

Se også længere nede, hvor vi har forklaret lidt om tankerne bag forløbene og materialet.

Materialet kan også findes på vores hjemmeside www.middelaldercentret.dk

Bemærk at huse og gangbroer i Griffenholm ikke er tilgængelige, samt at der ikke er mulighed for at købe mad eller drikke.

Vi håber, I får en dejlig oplevelse i Middelaldercentrets skov.

Med venlig hilsen

Middelaldercentret

Kort over området.

Den røde tekst markerer spiseplads, toilet og indgang til skoven

Lyst til udeliv og middelalder?

Besøg Middelaldercentrets Teknologipark, Den Magiske Skov og Griffenholm (med restriktioner) og bliv klogere på middelalderen.

Temaer: Middelalderens teknologiske vidundere, Tro og overtro og Griffenholms mystiske verden

Tidsrum: Mandag-torsdag. Der kan bookes kl. 10:00, 12:00 & 14:00 (besøg af 1,5 times varighed).

Pris: Gratis

Booking: Ring for at aftale besøg samt få tilsendt forberedelsesmateriale (via e-mail)

Beskrivelse af tilbuddet

Middelaldercentret er grundet Covid-19 ikke åben for gæster, men vi ønsker at åbne en del af vores område op for skoleklasser. Derfor vil det være muligt at komme på besøg i Teknologiparken, Den Magiske Skov og Griffenholm (dog ikke i husene eller på gangbroerne).

Der er ingen adgang til middelalderbyen eller huse og gangbroer i Griffenholm. Dette er grundet restriktioner fra Sundhedsmyndighederne.

Ved ankomst vil I blive modtaget ved lågen ind til skoven. En ansat fra Middelaldercentret vil tage imod jer og forklare jer lidt om skoven og reglerne derinde. Herefter har I området for jer selv i 1,5 time.

Teknologiparken

Teknologiparken

I kan gå på opdagelse i Teknologiparken, hvor Middelaldercentret på baggrund af middelalderlige manualer og bøger, skrevet af datidens opfindere og ingeniører, har opført en park, hvor maskinerne er genskabt i fuld størrelse.

Maskinerne er opstillet efter tema: vand, krigsteknologi, løfte- og hejseteknikker og "evolutionære vildskud". Tag på opdagelse i middelaldercentrets Teknologipark og bliv klogere på den udvikling, der er sket fra middelalderen til i dag.

I kan diskutere og tale om teknologi, opfindelser og udvikling fra middelalderen og til i dag.

Undervejs kan I for eksempel tale om, hvordan disse maskiner var forgængere for kraner, elevatoren og flyvemaskinen, og I kan diskutere, hvorfor nogle af maskinerne ikke virker – hvad er en evighedsmaskine egentlig?

Eleverne kan ligeledes afprøve nogle af teknikkerne og maskinerne og snakke om, hvorfor de virker/ikke virker.

Det er også muligt at tale om energikilder og miljø – hvilke former var til rådighed i middelalderen, og hvilke former har vi til rådighed nu.

Hvis I har lyst til at snuse lidt til materialet før booking, findes det på <https://middelaldercentret.dk/skoletjenesten/teknologiparken/>

Den Magiske Skov

Den Magiske Skov

Gør historie- og kristendomsundervisningen nærværende og gå en tur i Middelaldercentrets magiske skov, hvor I kan møde varulve, vampyrer, lygtemænd og gravsoen.

Få indsigt i middelalderens åndsverden, der bærer præg af den katolske kirke, men også af ældre sagn og myter. Hør om helgener, helbredende amuletter, om gengangeren og gravsoen og find ud af, hvordan det hele hænger sammen. Hvad betød religion og overtro for middelalderens mennesker, hvordan forholdt man sig til livet og døden?

Tag på en tur i Den Magiske Skov – hvis I tør!

Den Magiske Skov er en oplevelsessti, hvor der er skilte, der forklarer om de forskellige væsener, nogle af dem er endda tilstede!

Når I booker, vil I få tilsendt materiale, som I kan bruge til jeres tur gennem skoven. Materialet består af spørgsmål, som eleverne kan finde svar på ved at bevæge sig rundt i Den Magiske Skov. Vi opfordrer til, at man samler op på spørgsmålene i plenum, når man er kommet hjem og evt. uddyber svarerne, så elevernes forståelse skærpes.

Materialet består også af en facitliste, som læreren kan støtte sig til, når svarene gennemgås.

Griffenholm

Griffenholm

Griffenholm er Middelaldercentrets nye store tiltag. I Griffenholm bor professor Julius Griffenholm. Her studerer han middelalderens fabeldyr og sære væsener. I trætoppene har han indrettet sit hjem i fem små huse – en bolig, et bibliotek, et laboratorium, et observatorium og en jur.

Hele området er meget stemningsfuldt, og der findes blandt andet også en kirkegård og en danselabyrint.

I er velkommen til at gå en tur rundt i Griffenholm (på stisystemet), mærke stemningen og bruge jeres fantasi.

Det er desværre ikke muligt at komme ind i husene eller at gå rundt på gangbroerne.

Forberedelse og inspiration til undervisning i forbindelse med besøget

Besøget kan deles op i "tre ben". Teknologipark, Den Magiske Skov og Griffenholm.

Til hvert "ben" har vi udarbejdet forslag til undervisning. Alt efter hvilket klassetrin man har, kan man vælge ét eller flere af forslagene. Nogle af forslagene henvender sig specifikt til de mindste klasser, andre kan benyttes af alle klassetrin, dog med individuel differentiering af stoffet.

Teknologiparken

Til Teknologiparken er der udarbejdet et hæfte, der forklarer om området og de mange maskiner. Materialet henvender sig både til indskoling, mellemtrin og udskoling og indeholder konkrete opgaver til eleverne.

Ved hjælp af hæftet kan I forberede jeres klasse på, hvad de skal hen og se – og I har mulighed for at arbejde med emnet inden, samt efter besøget.

Fag: Natur og teknik, fysik/kemi, matematik, historie – evt. i kombination med fagene dansk, billedkunst og sløjd.

Den Magiske Skov

Til Den Magiske Skov er der udarbejdet et undervisningsmateriale, som vi kalder en infojagt, hvor eleverne på egen hånd skal bevæge sig rundt i skoven og svare på forskellige spørgsmål.

Materialet henvender sig primært til indskoling og mellemtrin og består i øvrigt af en facitliste, som læreren kan støtte sig til, når svarene gennemgås. Vi opfordrer til, at man samler op på spørgsmålene i plenum, når man kommer hjem og evt. uddyber svarene, så elevernes forståelse skærpes. Spørgsmålene behøver ikke at stå alene. Ofte er børn meget interesseret i at høre om gamle dage – og krydres det med magi og overtro, er der et fint udgangspunkt for at arbejde med fortællingen, enten mundtligt eller skriftligt, når man kommer hjem og har oplevelsen af Den Magiske Skov "frisk med i rygsækken".

Fag: Historie, religion, dansk

Griffenholm

Til Griffenholm er der ikke udarbejdet et fysisk undervisningsmateriale som tilsendes (i stil med ovennævnte hæfte og infojagt), da vi tænker elevernes oplevelse og læring lidt anderledes her. Idéen henvender sig både til indskoling, mellemtrin og udskoling.

Vi forestiller os, at I går på opdagelse i Griffenholms område og bruger jeres fantasi. Mærk stemningen og opsus så meget I kan. Lav også gerne notater eller optegnelser/tegninger. Eller tag et billede med jeres mobil.

Vi har ikke målrettet idéen til bestemte klassetrin, men foreslår første idé til *de mindste klasser* og anden idé til *de største klasser*. Man vælger altså selv, hvilken idé, der passer til ens klasse.

De mindste klasser går på jagt efter fabeldyr og vælger et de vil undersøge. Mens de er i Griffenholm, forestiller de sig, at de ser fabeldyret – og følger det på dets færd rundt i

Griffenholm. Når I kommer hjem, kan der arbejdes videre med oplevelsen skriftligt og/eller billedligt. Måske skriver eleven en lille historie om sit fabeldyr og/eller tegner en tegning/laver en lille tegneserie af det, eventuel med omgivelser som ligner dem i Griffenholm. Her er det vigtige at kunne gengive sin oplevelse så detaljeret som muligt, enten i form af et billede og/eller en tekst.

De største klasser angriber Griffenholm lidt anderledes. Her er idéen stadig, at man skal gå på jagt – men efter hvad? Den gode historie måske 😊 Her bestemmer eleven selv, hvad det vigtige er, der skal undersøges og opdages. Måske undrer man sig over noget? Noget, der kan sætte gang i en refleksion. Eller også forestiller man sig, at man er kaldt ud til stedet for at afdække og rapportere om mærkelige hændelser. Når I kommer hjem, arbejdes der skriftligt med oplevelsen, enten i form af en kronik, et essay, en reportage eller - måske et digt. Idéen er, at fantasien skal på arbejde.

Fag: Dansk, billedkunst

Her er ingen tvang 😊

Det er naturligvis helt op til jer, hvor meget I bruger af undervisningsmaterialet. Hvis I har en helt anden agenda med besøget, så står det jer selvfølgelig frit for.

Praktiske oplysninger

- **Der er et toilet til rådighed (se kort)**
- **Det er muligt at sidde ved borde-bænkesæt (se kort) og spise sin medbragte madpakke**
- **Det er ikke muligt at købe mad og drikke**
- **Der er ikke adgang til huse og gangbroer i Griffenholm**
- **Man skal selv medbringe papir og skrive-/tegneredskaber**
- **Indgang via jernlåge på Ved Hamborgskoven (oplysninger fremsendes v. booking)**
- **Der er opstillet sprit til fri afbenyttelse**
- **Tilbuddet er gratis**
- **Der skal bookes på forhånd på tlf. 54 86 19 34 – plads til én klasse ad gangen**

Vi henviser til Sundhedsstyrelsens anvisninger i forhold til afstand, god håndhygiejne, host og nys i ærmet, samt max 10 personer samlet ét sted.

Vores tilbud er tilrettelagt således, at anvisningerne kan overholdes, men det er lærernes ansvar, at anvisningerne overholdes.

Vel mødt på Middelaldercentret 😊

Infojagt Den Magiske Skov.

Find svarene på spørgsmålene rundt om i skoven. Læs grundigt skiltene om de mange overnaturlige væsener og find svarerne. Husk at noter svarerne på papiret, så I kan tale om dem bagefter i klassen.

1. Hvorfor smider man en pind på stikhoggen?
2. Hvad kan lindormen godt lide at sove på, og hvad sker der med det den sover på?
3. Hvorfor kravler man igennem træet?
4. Grise gik frit i skoven i middelalderen. Hvorfor hegnede man kirkegårdene ind med en mur?
5. Hvad kan man finde ind i hovedet på en tudse, og hvad beskytter genstanden imod?
6. Hvad sker der, hvis man danser med en elver?

7. Hvordan kan man genkende en varulv?

8. Hvem bor i åen, og hvad gør han?

9. Hvem ødelagde kirken og hvorfor?

10. Hvilken egenskab har helligt vand fra Sankt Gertruds

Facit til infojagt i Den Magiske Skov

1. Man smider en pind på stikhoggen for at forhindre, at den dødes genfærd går igen, kommer ind i byen eller følger efter.
2. Lindormen elsker at sove på en bunke guld. Når den sover på guld, vokser bunken til det dobbelte hver nat.
3. Hvis man kravler igennem hullet i træet bliver man helbredt for de sygdomme, man måtte have. Man skal dog huske at bede Ave Maria også.
4. Grisene gik frit og rodede rundt i jorden. De gravede lig frem på kirkegården, når de gik og søgte efter mad. Derfor indhegnede man kirkegården med en mur, så grisene ikke kunne komme ind.
5. I hovedet på tudsen findes en lille perfekt rund sten, en tudsesten. Den beskytter mod alle slags forgiftninger og er en meget smuk ædelsten.
6. Hvis man danser med en elver bliver man helt ør, omtåget og træt, og man vågner næste morgen og opdager, at der er gået flere år.
7. En varulv har sammenvoksede øjenbryn, en lodden tot hår mellem skulderbladene og han kan ikke tåle at røre ved sølv.
8. I åen bor åmanden, og han tilbyder børn at fragte dem over, men i stedet drukner han dem (har formentlig været brugt til at skræmme børn fra at lege ved åen, hvor de let kunne falde i og drukne)
9. En stor sur trold ødelagde kirken. Han kunne ikke holde ud at høre på kirkeklokkerne.
10. Vand fra Sankt Gertruds kilde er helligt, og kan hole mus og rotter borte fra ens hus. En middelalderlig skadedyrsbekæmpelse.